

teti a könyv, amely nélkülözhetetlen mindazok számára, akik a mi jelenlegi irodalmunk problémáit és hatalmas perspektíváit helyesen akarják meglátni.

ÖSZI ZOLTÁN

BARABÁS TIBOR: AZ ELSŐ LECKE. (Dante.)

Az elbeszélések egy része ismert, önállóan is megjelentek. A kötet első részét kisebb novellák töltik ki. A címadó novella Barabás programja. Az írónak nem szabad légüres térben mozognia, tárgyát a dolgozó nép életéből kell vennie. Hadrián császár története helyett a dolgozó milliók küzdelmeiről kell írni, róluk és nekik. A további novellákban Barabás követi ezt a célkitűzést és rövid, színes írásokban mutatja be a két háború közötti kispolgárok életét, a kizsákmányoltak harcait. Újat nem igen tud az író mondani, de a történetek mégis megkapóak, elevenek.

A második részben „Egy bányász élete” címmel Szó József történetét meséli el az író. Egyszerű naplójegyzet ez, amelyben azonban pompásan elevenednek meg a bányászkapitalizmus magyar képviselői és cinkosai: az embertelen igazgató, a főmérnök, a főaknász és utódai. Legnagyobb értéke az elbeszélésnek az egyszerűség. „Mit kívántunk mi akkor? Valamivel több bért és valamivel kevesebb munkát.” A bányászok nyomorúságos életének, embertelen kizsákmányosságuknak eredeti olaira gyakran nem mutat rá, a problémák mélyére sokszor nem vezet el a szerző, de Szó József elesettségét, emberhez nem méltó életét, nyomorát és küzdelmeit minden cicoma, stílusfurfang, ügyeskedés- és hatás vadászó fordulatok nélkül mondja el. Ez teszi az elbeszélést Barabás egyik kitűnő alkotásává.

HÍVES LÁSZLÓ

NIKOLAJ TYIHONOV: A KALIFA. (Révai.)

A kiváló szovjet költő és író könyvében Enver pasa, a török reakció egykori vezérének alakja köré csoportosította realista ábrázolási történeteit. A kalifa az emlékezetes imperialista intervenciók háborúk idején segédkezett nyújt a fiatal orosz forradalom megítéléséhez, s már-már azt hiszi, hogy vakmerő kalandja sikerül s hozzásegít-hei cinkostársait a fiatal szovjet hatalom megdöntéséhez, amikor a bolsevikok kemény harcban megtanulják arra, hogy ez az esztelen vállalkozás csak kudarcra végződhet.

A könyv igazi főhőse a bolsevik Szi-mon, aki a legvéresebb harcok idején tűnik ki vakmerő vállalkozásaival, ha-

lál megvető bátorságával s aki később keményen dolgozó, megfeszített erővel tanuló, önmagát képző munkássá válik.

Tyihonov történetei a grúzok, osztek és örmények világában játszódnak s közben mindenütt érezzük a nagy forradalom izzó közelségét és levegőjét. A novelláskötet valamennyi darabja a reakciós izlám ábrándvilágának és az új, lenyűgöző valóságnak összeütközését adja s a kiváló, szovjet író kezében ez a téma szocialista realista megoldásban izgalmasan érdekes és tanulságos olvasmánnyá avatja a könyvet.

HOLLÓS TIBOR

BALÁZS BÉLA: 30 ÉV VÖRÖS ÖRSÉGEN. (Athenaeum.)

A nemrégiben elhunyt kiváló költőnk legszebb verseit válogatta össze az Athenaeum könyvkiadóvállalat. Az összeállítást még Balázs Béla vezegte és előszót is ő írt a könyvhöz. Versei a kommunista ember kommunista érzésvilágát tükrözik vissza. Útja az emigrálás első esztendejétől az emigráció hosszú évei alatt mindig töretlen maradt és a felszabaduláskor a hazájába visszatérő költő gazdag kötettel ajándékozta meg a magyar irodalmat. Balázs Béla költészete csak emberi magatartásán keresztül mérhető, mindig a mondani való, a gondolat súlyossága helyezkedett nála előtérbe, versei hűségesen fejezték ki Balázs Béla emberi magatartását. Bármelyik versét olvassuk is el, az emigrációban írottakat, vagy már a felszabadulás utániakat, a fejlődés vonala egyenes, mindegyik versében a költő egy jobb, igazabb világról szól. Egyik legszebb versében a Vörös Örségen címűn fejezi ki harminc év alatt nem változott útját:

„Tábornúk mellett most is mint régen
Dalolgotok még vörös örségen,
Mi szepet látok, mesélem szépen.
Kobzosnak dolga.
Fejem a nyergen, kezem a puskán,
Hanem szemem a csillagos égen.”

T. T.

ELŐRE. *Úttörőversek.* (Új Magyar Könyvkiadó.)

Hazánkban a felszabadulás óta eltelt négy és fél esztendő alatt nagy erővel bontakozott ki az Úttörő Mozgalom. Az MDP sorozatos győzelmei nyomán az úttörő mozgalom is fokozatosan halad kitűzött célja felé. Ma már az országban 700 ezer úttörő viseli az úttörők blúzát és kék nyakkendőjét.

Az elmúlt években bizony sokszor komoly gond volt a kultúrára éhes pajtások kielégítése. Népi demokráciánk még távolról sem rendelkezik olyan bő-